

naše vezi

MAREC 2008

INTERNA IZDAJA, št. 34

UREDNIŠTVO ZDVIS, Hacquetova 4, 1000 Ljubljana

Poštnina plačana pri pošti 1102

ZVEZA DRUŠTEV
CIVILNIH
INVALIDOV VOJN
SLOVENIJE

Pomlad že zimi žuga.

Odidi, ti nadloga.

Nisem lagala, ko sem dejala,

da sem že cvetje posejala!

naše vezi

VSEBINA 34. ŠTEVILKE

aktualno

- 3 Napoved aktivnosti društev (april – maj)
4 Reševanje partizanske bolnice Franja

kaj dela vaše društvo

- 5 Društvo vojnih invalidov Slovenske Istre
7 Društvo civilnih invalidov vojn Celje
8 Društvo vojnih invalidov Zasavje

v premislek

- 10 Zagnanost

mnenja

- 10 Razmišljanje o socialni pravičnosti

iz naših društev

- 11 Dan žena: Enakopravnosti še nismo dosegli
12 Zbor članov DVI Zasavje
12 Gorenjci skrbijo za zdravje

naše zgodbe

- 13 Ustvarjalnost, ki ji ni para
13 Polde Tavčar: Steber DVI Severne Primorske

šport

- 14 Zdrav življenjski slog za kakovost življenja

obveščamo

IZDAJATELJA:
Zveza društev vojnih invalidov Slovenije in
Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije

UREDNIŠTVO:
ZDVI SLOVENIJE, Hacquetova 4,
1000 Ljubljana, tel.: 01 300 69 69

GLAVNA UREDNICA:
Aleksandra Kerin-Kovač

ČLANI UREDNIŠKEGA ODBORA:
Jože Romšak, Vladimir Pegan,
Ivanka Strnad, Zdravko Zore

TISK:
ITAGRAF d.o.o. Ljubljana

Drage bralke in bralci!

Krepko smo že zakorakali v leto 2008 in spet je pred vami nova številka Naših vezi. Prvo tromesečje leta je za društva med najbolj napornimi, pa čeprav tega na zunaj ni videti. V tem času morajo tako društva vojnih invalidov kot društva civilnih invalidov vojn pripraviti in oddati poročila o izvedbi posebnih socialnih programov, ki so jih izvedli v preteklem letu, in jih zahteva glavni financer, Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij (FIHO). Pogoji za dodeljevanje sredstev so iz leta v leto strožji in vključujejo tudi natančno poročanje o porabi denarja dobljenega iz fundacije, kar poleg obrazložitve v besedi (opis programa, namen programa, število udeležencev in ne nazadnje evalvacija programa), terja tudi natančno poročanje v številkah. Prav tako morajo izdelati poročila o porabi sredstev, ki jih prejmejo iz državnega proračuna. Društva so bila zaposlena tudi z organizacijo občnih zborov, saj jim zakon o društvi nalaga, da jih morajo organizirati do konca prvega tromesečja, s poročilom o delu pa morajo seznaniti člane.

To je tudi vzrok, da se je za letošnjo prvo številko nabralo manj prispevkov o aktivnostih v okviru društev. Vendar bodite brez skrbi, vaša društva so sedaj že natančno pripravila letošnje načrte in poleg programov namenjenih tistim, ki ste v stiski ali potrebujete pomoč, se vam obeta mnogo, tudi bolj zabavnih aktivnosti.

Poleg aktualnih tem, ki smo jih zbrali za to številko, bomo objavili tudi nekaj takih prispevkov, ki jih zaradi pomanjkanja prostora v zadnji (ali celo predzadnji, kot so me opozorili pri enem od društev), nismo mogli objaviti. Žal je tako, da imajo po sklepih sveta uredniških vezi, prednost teme, ki so pomembne in zanimive za vse bralce, to pa so aktivnosti društev in zvez ter informacije, pomembne za izboljšanje kakovosti življenja invalidov. To je edini vzrok, da je treba iz naših 20 strani večkrat iztiskati, kaj drugega. Naj vam zaupam, da so nam z enega od društev poslali jezno pismo, ker njihov prispevek o jubileju pomembnega člana, ni našel mesta v Naših vezeh. Sprašujejo nas, če naj nam nehajo pošiljati prispevke, češ da jih ne želimo objavljati. Nikakor ne, dragi Primorci. Veseli smo vseh prispevkov, in jih, če se le da, tudi objavimo. V uvodniku sem že večkrat zapisala, da je število strani omejeno in da na 20 strani spraviš pač le 20 strani, uredniški odbor pa je dolžan slediti smernicam, ki sta jih za vsebino Naših vezi določila oba izdajatelja, to pa sta obe zvezi. Uredniški odbor smernice sveta Naših vezi izvaja in jih tudi podpira. Zato se nikar ne jezite, ampak vzemite v roke pero in pokažite, da je beseda močnejša od meča.

Toplo in prijazno pomlad vam želim,

Aleksandra K. Kovač
glavna urednica

Fotografija na naslovnici: Aleksandra K-Kovač
Besedilo: Aleksandra K-Kovač

NAPOVED AKTIVNOSTI DRUŠTEV OD APRILA DO JUNIJA 2008

DCIV GORENJSKE

- Aktivnosti v zvezi s pripravami na volitve (seje kandidacijske komisije, zbiranje predlogov za kandidate za funkcije ipd.), saj nas čaka volilna skupščina,
- testiranje članov (april),
- skupščina društva (april),
- spomladanska ekskurzija, verjetno na Orlovo gnezdo in Dachau (maj)
- konstituiranje novih organov in sej upravnega odbora (maj).

Predsednik: Alojz Krajnc

MDCIV MARIBOR

- V kolikor bo dopuščalo vreme bomo v aprilu začeli z rednimi treningi v vrtnem kegljanju in s sproti dogovorjenimi aktivnostmi.
- Maja ali junija bomo izvedli izlet, udeležili se bomo pohoda ob žici okupirane Ljubljane, in se z drugimi društvi pomerili v vrtnem kegljanju.
- Junija se bomo udeležili proslave ob dnevu civilnih invalidov vojn Slovenije in tradicionalnega šahovskega srečanja s prijatelji iz Mute.
- Poleg tega se bomo udeležili vseh republiških srečanj v raznih športnih panogah, ki jih bo pripravila komisija za šport naše zveze.

Predsednik: Franc Donko

DCIV PRIMORSKE

- Sklic Zbora članov v aprilu, ki bo med drugim sprejemal Letno poročilo društva za leto 2007 in Smernice za delo društva.
- V maju se bo društvo, skupaj z Združenjem civilnih žrtev vojne za Goriško pokrajino, predstavilo na XI. Festivalu prostovoljstva v Gorici (Italija).
- V juniju imamo predvideno srečanje članov društva s člani že omenjenega združenja iz italijanske Gorice.
- Načrtujemo tudi enodnevni izlet.
- Člani društva bodo sodelovali na raznih športno-rekreativnih prireditvah na lokalni in drugih ravneh.
- Obiski invalidov – predvsem starejših in bolnih.

Predsednik: Ciril Habe

DCIVS LJUBLJANA

- Redni obiski starejših in bolnih članov doma v domovih in bolnicah,
- dnevni center: praznovanje rojstnih dni, treningi spomina,

kaj lahko sami naredimo za svojo varnost, priprava zdravil živil, predstavitev joge in praktične vaje,

- skupine za samopomoč »Svetla obzorja«- tedenska srečanja, prevozi v naravo, praznovanje dneva naše mladosti (25. maj), preventivni programi ohranjanja zdravja (predavanja, merjenja),
- kopanje v klimatskem kopališču Snovik - enkrat tedensko,
- redna tedenska športno rekreativna vadba: kegljanje, streljanje, balinanje, petanka, vrtno kegljanje, pikado in lažji planinski pohodi,
- enodnevni izlet: Vransko, jama Pekel in piknik na Šmartinskem jezeru,
- dvodnevni izlet: Emilia Romagna (skriti biser Italije) - Maranella, Modena, Parma.

Predsednik: Zdravko Zore

DVI LJUBLJANA

- udeležba na srečanju vojnih invalidov Slovenije,
- srečanje 80. let in več starih vojnih invalidov društva,
- izleti za člane društva,
- klubske dejavnosti – druženje članov ob kavi in čaju (po potrebi imajo prostor na voljo),
- knjižnica (izposoja možna načeloma vsak dan, po navadi po dogovoru),
- Vrtnica – vsako sredo od 9. do 11. ure,
- klekljanje – vsak četrtek od 15. do 18. ure,
- telovadba – vsak četrtek od 12.30 do 14. ure,
- pevske vaje Mešanega pevskega zbora Kolinska, ki se mu lahko pridružijo tudi naši člani – vaje so vsak četrtek od 14.30 do 17 ure,
- kegljanje, balinanje, streljanje po urniku po dogovoru s komisijo za rekreacijo in šport pri DVI Ljubljana,
- razpisi tekmovanj DVI po Sloveniji (glede na zainteresiranost in čas članov).

Predsednik: Anton Orožim

DVI SLOVENSKE ISTRE

- Kakor vsako leto bomo morali največ pozornosti posvetiti vprašanjem sociale in zdravstva invalidov, družinskih članov in drugih članov, ki živijo v stiski in so pomoči potrebni. Posebno pozornost bomo posvetili bolnim in onemoglim, ki jih bomo obiskovali in jim nudili vsestransko, tudi moralno pomoč.
- Maja se bomo udeležili tradicionalnega vseslovenskega srečanja vojnih invalidov in njihovih svojcev v Šempetru pri Novi Gorici. Ob tej priložnosti bomo organizirali tudi ogled znamenitosti v okolici kraja.

- V naslednjih mesecih načrtujemo še več srečanj in obiskov krajev v naši okolici, ki smo jih do sedaj preveč zanemarjali.
- Aprila se bomo udeležili kvalifikacijskega tekmovanja v balinanju v Ljubljani in maja 7. športnih iger ZDVIS v Mariboru. Upamo na dobre rezultate.
- Tudi na druga področja ne bomo pozabili, še posebej ne na obveščanje članstva. V tisku imamo tretjo številko našega glasila, v katerem smo orisali in opisali delo, ki ga je naše društvo opravilo konec leta 2007 in v začetku tega leta. Naše člane smo še posebej opozorili, naj pošljejo več prispevkov, tako za naše Glasilo, kot za Naše vezi.
- Posebno skrb bomo posvetili tudi področju sodelovanja našega društva, tako z združenji, kakor tudi z upravnimi organi na območju Slovenske Istre. Seveda pa ne bomo pozabili na že dobro utečene stike z našimi društvi po Sloveniji in zvezo.
- Prav tako ne bomo zanemarili dobrih odnosov, ki jih

imamo z zamejstvom. Menimo, da moramo sedaj, ko so meje odprte, še bolj poglobiti naše odnose in še izboljšati utečene stike.

Predsednik: Janez Gorišek

DVI ZASAVJE

- Obiski članov, zaradi ugotavljanja potreb po pomoči,
- izlet na Koroško (april),
- udeležba na srečanju vojnih invalidov Slovenije v Novi Gorici,
- klubske aktivnosti skupine Nagelj

Predsednik: Zvone Tahirovič

Preostala društva vojnih in civilnih invalidov vojn, nam seznamajo aktivnosti, ki jih načrtujejo v drugem tromesečju leta 2008 niso posredovala.

SANACIJA PARTIZANSKE BOLNIŠNICE FRANJA

Slovenska vojaška partizanska bolnica Franja je bila ena od številnih bolnišnic, ki so v letih druge svetovne vojne delovale v Sloveniji. V soteski Pasice v Dolenjih Novakih pri Cerknem je delovala od decembra 1943 do maja 1945. Poimenovana je bila po zdravnici in upravnici dr. Franji Bojc Bidovec. Kompleks bolnišnice je sestavljalo 13 lesenih barak različnih velikosti in namembnosti: barake za ranjence in osebje, operacijska soba, rentgen, invalidski dom in celo električna centrala ter več pomožnih objektov. Silovito deževje in narasle vode so 18. septembra 2007 močno poškodovale Partizansko bolnico Franjo. Voda je odnesla večino barak, ostali sta baraka št. 1 – soba za ranjence z bunkerjem in baraka št. 9 – mizarska delavnica s skladiščem. Ostanki barak so se deloma nagrmadili na dvorišču, narinjeni eden na drugega, velik del pa je voda odnesla iz graje, tudi več kilometrov daleč.

Neprecenljivo škodo v tej nesreči predstavljajo izgubljeni muzejski predmeti. V PB Franja je bilo razstavljenih okoli 800 izvornih predmetov. Poleg predmetov iz dveh ohranjenih barak (83 kosov) je bilo med ruševinami in v strugah potokov Čerinščica in Cerknica najdenih še 60 predmetov, ki so malo ali delno poškodovani.

Že pozno jeseni se je v soteski zaključila interventna faza sanacije – odstranjevanje ruševin barak, zbiranje naplavljenega materiala ob strugi Čerinščice in Cerknice. V sami soteski so do danes pospravljene vse ruševine, les je sortiran in uskladiščen, potok je speljan v svojo prvotno strugo.

Minister za Kulturo Vasko Simoniti je imenoval posebno delovno skupino, ki jo sestavljajo: Vasko Simoniti, minister

za okolje in prostor Janez Podobnik, minister za obrambo Karel Erjavec, poslanec DZ-ja Samo Bevk in župan občine Cerkno Jurij Kavčič. Delovna skupina skrbi za obnovo spomenika in je na seji 11. februarja 2008 sprejela pomembno odločitev, da se spomenik PB Franja v celoti rekonstruira na stanje pred povodnijo. Vlada RS je takoj po nesreči obljubila vso finančno podporo pri obnovi Franje, prav tako so finančno in materialno pomoč ponudili posamezniki in številne organizacije. Finančna sredstva darovalcev se zbirajo na posebnem računu pri mestnem muzeju Idrija. Številka računa: 01236-6000000052 (sklic: 00 37583, namen: Pomoč pri sanaciji PB Franja).

Mestni muzej Idrija

Vhod v sotesko in pogled na poškodovano Franjo, 19. septembra 2007.
Fototeka Cerkljanskega muzeja

DRUŠTVO VOJNIH INVALIDOV SLOVENSKE ISTRE

Društvo vojnih invalidov Slovenske Istre Koper ima bogato tradicijo, saj deluje neprekinjeno že več kot 60 let. Zgodovina delovanja našega društva po svoje odraža burne povojne razmere našega ožjega in tudi širšega prostora. Po drugi svetovni vojni je bilo območje Slovenske obale pod posebno upravo v okviru Svobodnega tržaškega ozemlja (STO). Za območje Slovenske Istre, ki ni bilo v sestavi Cone B STO, so tedaj ustanovili občino Slovensko Gračišče, kjer je bila ustanovljena invalidska organizacija **Zveza vojaških vojnih invalidov Slovensko Gračišče**. Predsednik izvršnega odbora je bil **Anton Jakomin** iz Gračišča, tajnica pa **Zora Udovič** iz Galantičev. Občinski odbor ZVVI Slovensko Gračišče je deloval v okviru Okrajne invalidske organizacije Sežana.

Ta invalidska organizacija je bila zelo pomembna predvsem v povezavi z organizacijo Okrajnega ljudskega odbora v Sežani in invalidskimi organizacijami v Conah A in B Svobodnega tržaškega ozemlja, ki so takrat delovale na tem območju. ZVVI Gračišče je v letih 1947 – 1955 imel preko 1.150 članov in družinskih upravičencev. Odbor te organizacije je prispeval tudi nekaj vodilnih predstavnikov, ki so prevzeli vodenje občinske organizacije v Mestni občini Koper ter v Okrajnem odboru Koper. Leta 1952 so organizirali prvi Invalidski teden, ki je doživel nepričakovan uspeh in s tem postavil temelje dolgi in uspešni tradiciji invalidskih tednov.

Ob ukinitvi delovanja invalidskih organizacij kot samostojnih organizacij v bivši državi Jugoslaviji leta 1962 smo sporazumno z občinskimi oblastmi v Kopru, kot edino samostojno organizacijo, ustanovili **Zvezo vojaških vojnih invalidov Koper**. Pod tem imenom smo delovali do 31.03.1995, od tega dne dalje pa delujemo v okviru Zveze društev vojnih invalidov Slovenije kot **Društvo vojnih invalidov Slovenske Istre Koper**, ki združuje invalide in družinske upravičence v občinah Izola, Piran in Koper.

Prostori društva so v Kopru, na Čevljarski ulica 17. Dosegljivi smo na telefonskih številkah 05 626 0000 in 627 0001, ki je obenem tudi faks. Uradne ure društva so ob ponedeljkih in sredo od 10. do 12. ure. Predsednik društva je **Janez Goršek**, tajnik **Goran Ziraldo**, administratorica **Aljoša Bembič**.

Društvo izvaja več programov, in sicer:

OHRANJEVANJE ZDRAVJA VOJNIH INVALIDOV V NARAVNIH IN KLIMATSKIH ZDRAVILIŠČIH Z DVE-M A TERAPEVTSKIMA PROGRAMOMA

- Osnovni kriterij je mnenje zdravnika - pomen zdravljenja, potreba po spremstvu, izbor zdravilišča.
- Na podlagi pravilnika in meril za izračun pomoči, izvršni odbor društva sprejme sklep o višini sofinanciranja in izda odločbo o sofinanciranju zdravljenja, ki jo potem dostavi uporabniku in o tem obvesti izbrano zdravilišče.
- Zdravstvene storitve opravljajo strokovni sodelavci slovenskih zdravilišč. Zdraviliško osebje tudi izbere primerne terapije.

Prva prireditev invalidskega tedna na Titovem trgu v Kopru, leta 1952.

- Strošek opravljenih storitev plača na podlagi izstavljenega računa društvo, in sicer neposredno izvajalcu zdravljenja, t.j. zdravilišču.
- Program temelji na individualnem delu z uporabniki. Ker so potrebe vojnih invalidov različne, vsako njihovo vlogo za sofinanciranje zdravljenja, obravnavamo individualno (pogovori, obiski na domu ipd.).

INTEGRACIJA TEŽKIH, SOCIALNO OGROŽENIH IN SOCIALNO IZKLJUČENIH VOJNIH INVALIDOV KULTURNO IN DRUŽBENO ŽIVLJENJE

- Vključiti skušamo še posebej težje VI, ki so, glede na njihovo starost, vedno bolj številni.
- Izmenjevanje življenjskih in drugih izkušenj – psihična samopomoč.
- Ohranjanje obstoječe in v primeru potreb tudi širjenje socialne mreže.
- Program članicam/članom društva omogoča premislek o kakovosti vsakodnevnega življenja in o nerealiziranih potrebah, o možnih poteh zadovoljevanja le-teh ter izbor možnih načinov reševanja.
- Vsakega člana društva, ki na podlagi pisnega obvestila izrazi željo oz. pripravljenost sodelovati, obiščejo zunanje sodelavke/sodelavci - prostovoljke/prostovoljci. Ob tej priložnosti se izdela ugotovitev v pisni obliki, ki je predloga za nadaljnje korake v smeri, kot je v ugotovitvi zapisano. Gre za skupno definiranje problema.
- V procese izboljševanja oz. ohranjanja obstoječe kakovosti vsakodnevnega življenja obiskanega člana društva se na podlagi izbora posameznika vključujejo tako člani društva, kakor prostovoljci, obstoječa socialna mreža ali javne službe z organizirano dejavnostjo.

Utrinek z izleta po Dolenjski.

POSEBNA POMOČ S TEHNIČNIMI PRIPOMOČKI, OBNOVA BIVALNIH PROSTOROV IN POMOČ VOJNIM INVALIDOM V TEŽKIH SOCIALNIH IN ZDRAVSTVENIH TEŽAVAH

- Zagotavljanje bolj aktivnega sodelovanja in pomoč pri odstranjevanju ovir in bolj neodvisnem življenju.
- Delujemo na podlagi Pravilnika Društva vojnih invalidov Slovenske Istre za dodelitev pomoči.
- Do naštetih pomoči je VI upravičen le, če za našete potrebe nima pravice že po drugih predpisih, ali če se ugotovi, da je ta pravica nezadostna.
- Obravnavamo gmotni položaj prosilca, konkretne zdravstvene in socialne razmere prosilca (poslabšano zdravstveno stanje, revščina ipd.).

OHRANJEVANJE PSIHOFIZIČNE KONDICIJE VOJNIH INVALIDOV Z REKREACIJO

- Rekreativna dejavnost kot pomemben dejavnik ohranjanja zdravja in pomemben element integracije VI v družbo.
- Skrb za lastno zdravje, enakovreden dostop do rekreativnih dobrin, ohranjanje socialnih vezi, varen način rekreacije pod strokovnim vodstvom.
- Vojnim invalidom ponujamo možnost, da se pričnejo ukvarjati z rekreacijo, ki je sami sicer ne bi izvajali.

POSEBNA INFORMATIVNA DEJAVNOST VOJNIH INVALIDOV

- Zbiranje in posredovanje informacij s področja varstva vojnih invalidov in obveščanje javnosti, predvsem v obliki Glasila Društva vojnih invalidov Slovenske Istre in obvestil posameznikom po pošti.
- Informiranje in obveščanje javnosti o problematiki vojnih invalidov prek sredstev javnega obveščanja.
- Informiranje in osveščanje VI in DU ter javnosti o njihovih življenjskih pogojih, o njihovih pravicah, o politiki države na področju varstva VI, o dejavnostih društva in zveze ter o spremembah predpisov.
- Informativna dejavnost je tudi v funkciji ostalih posebnih socialnih programov, saj med drugim na ta način člani dobivajo povratne informacije o izvedenih posebnih socialnih programih, oblikah terapij in druženju, pomoči in rekreaciji članstva. To po eni strani krepi socialne vezi med članstvom, saj prepoznajo sebe in svoje kolege v besedah in na fotografijah, po drugi strani pa je informativna dejavnost mišljena kot dodatna vzpodbuda k vključitvi članov v dejavnosti društva. S tem poskušamo še dodatno vzpodbuditi člane k bolj aktivnemu življenju,

Utrinek z zbora članov Društva vojnih invalidov Slovenske Istre.

saj bi zaradi starosti in bolezni lahko izgubili interes za tovrstne dejavnosti in padli v samoizolacijo.

KONKRETNA IN NEPOSREDNA NEGA TER FIZIČNA POMOČ VOJNIM INVALIDOM NA DOMU

- Obiskovanje vojnih invalidov, ki živijo sami, so bolni ali ostareli, omejeni v gibanju z namenom, da se ugotovi kakšno pomoč potrebujejo.
- Organiziranje različnih oblik pomoči in nege osamelih, starih, težko gibljivih in bolnih vojnih invalidov, ki jih nudijo za to usposobljene institucije in društva za samopomoč.
- Preverjanje, kako se takšna pomoč izvaja.
- So/financiranje storitev osebne nege in pomoči na domu, če invalidu tega ne zagotavlja obseg pravic po predpisih o socialnem varstvu in po predpisih o zdravstvenem varstvu oz. če so jim te pravice prenehale, na podlagi meril društva za dodeljevanje pomoči pa je ugotovljeno, da je takšna pomoč zanje nujna.

USPOSABLJANJE VOJNIH INVALIDOV ZA PREMAGOVANJE ŽIVLJENJSKIH TEŽAV

- Znano je, da mentalna kondicija veliko pripomore k fizični kondiciji in nenazadnje tudi k splošnemu zdravstvenemu stanju.
- S tega vidika je dobro, da imajo VI, ki so v povprečju visoke starosti, možnost, da prek organiziranih usposabljanj pridobijo znanja in informacije, s katerimi bodo lažje premagovali vsakodnevne težave, povezane z invalidnostjo, starostjo, spremljajočimi boleznimi in podobno.
- Vsakdan in z njim povezane težave se pri mlajših VI bistveno razlikujejo od težav starejših VI. To je treba pri oblikovanju oz. izboru vsebin usposabljanja upoštevati.

OHRANJANJE TRADICIJ ANTIFAŠISTIČNEGA IN NARODNOOSVOBODILNEGA BOJA TER SLOVO OD PREMINULIH ČLANOV

- Program je namenjen ohranjanju spomina na NOB, v katerem so naši člani žrtvovali svoje zdravje za blagor naslednjih rodov ter svobodno Slovenijo. Vojni invalidi so zelo ponosni na tradicije narodnoosvobodilnega boja saj so grozote vojnega nasilja, ranitev in bolezni občutili na lastni koži.
- Naši člani se udeležujejo manifestacij, ki so namenjene ohranjanju tradicij NOB v našem kraju, po Sloveniji in v zamejstvu. Ob teh priložnostih položijo cvetje v spomin padlim in se udeležijo srečanj s preživelimi. Prav tako položimo cvetne aranžmaje ob slovesu od preminulih članov našega društva.

Radi bi poudarili, da dobro sodelujemo s sorodnimi društvi VI, CIV, ZZB in krajevnimi skupnostmi na našem območju. Ne smemo pa pozabiti tudi tradicionalno dobro sodelovanje in pomoč, ki jo naše društvo nudi zamejski organizaciji vojnih invalidov iz Trsta, ki so je rojaki v zamejstvu zelo veseli.

Menimo, da dostojno nadaljujemo in razvijamo plemenito delovanje tistih, ki so pred nami vodili to društvo, seveda sedaj v spremenjenih okoliščinah, ki pred nas postavljajo nove.

Goran Ziraldo

MEDOBČINSKO DRUŠTVO CIVILNIH INVALIDOV VOJN CELJE

MD CIV Celje je bilo ustanovljeno leta 1971 z namenom organiziranega varstva oseb, ki so v vojnih okoliščinah in zaradi zapuščenega vojaškega materiala utrpeli telesne in duševne poškodbe. Ob ustanovitvi je zajemalo območje celjske regije od Posotolja do Gornjega grada in od Zidanega mosta do Slovenskih Konjic. Predsednik iniciativnega odbora je bil Adolf Videnšek iz Vojnika pri Celju, prvi predsednik društva pa Anton Janežič iz Slovenskih Konjic.

Za naše območje je bilo takrat značilno veliko število oseb, ki so utrpeli poškodbe ali izgubo zdravja v nemških koncentracijskih taboriščih in zaporih. Načeto zdravje, telesne okvare in okvare psihe so utrpeli zaradi nečloveških razmer v taboriščih in zaporih, mučenj, pretepanja in tudi zaradi medicinskih poskusov, ki so jih nacisti izvajali nad taboriščniki.

Ob ustanovitvi društva je bilo vanj včlanjenih okoli 360 članov, do danes pa je naravni osip tolikšen, da nas je le še 115. Društvo se je selilo trikrat in sedaj deluje v Kočnovi ulici 4, Celje, kjer imamo v najemu poslovni prostor – pisarno, v kateri opravljamo svoje delo in sprejemamo člane. Tudi komisije in upravni odbor običajno zasedajo v pisarni društva. Društvo ima pogodbeno zaposleno tajnico. Uradne ure imamo ob ponedeljkih in sredah med 11.00 in 13.00 uro. Člani društva in ostali se lahko obrnejo na tajnico Saro Voršič (tel. 031/656-489) in predsednika Adolfa Videnška (tel. 041/407-142). Dosegljivi smo tudi na telefonski številki 03/544-22-60.

Društvo izvaja naslednje socialne programe: **posebne socialne pomoči invalidom, skrb za redno telesno vadbo, kulturna ustvarjalnost in izobraževanje.**

POSEBNE SOCIALNE POMOČI INVALIDOM

Finančno pomagamo socialno šibkim z nizkimi dohodki pri plačilu kurjave, nakupu gospodinjskih pripomočkov, tehničnih oz. ortopedskih pripomočkov, medtem ko za prilagoditev stanovanja v zadnjem času člani niso izrazili potreb. Potrebe ugotavljajo predsednica komisije za zdravstvena vprašanja, tajnica društva in predsednik društva preko osebnih stikov s člani in preko telefona.

SKRB ZA REDNO TELESNO VADBO

Izvajamo občasne treninge za tiste panoge, ki jih člani glede na svoje zmožnosti še zmorejo. To so kegljanje na avtomatskem in vrtnem kegljišču, streljanje z zračno puško, hoja in lažje planinarjenje. Sestavljamo tudi ekipe za udeležbo na republiških tekmovanjih, pri čemer imamo vedno več težav z zagotavljanjem polnega števila članov ekip.

KULturna USTVARJALNOST

Organiziramo skupinske ogledе gledaliških in opernih predstav ter koncertov. Stroške prevoza in vstopnic

običajno delno, v nekaterih primerih tudi v celoti sofinanciramo iz sredstev društva.

IZOBRAŽEVANJE

Lani so se naši člani udeležili predavanj in programov, ki jih je organizirala Zveza društev CIV Slovenije (o medsebojnih odnosih in komunikaciji, o zdravstvenih težavah starejših ljudi, ipd.).

OHranJEVANJE ZDRAVJA

Člani so bivali v kapacitetah zveze CIV. Pri tem smo se potrudili, da smo v čim večji meri zadostili željam in potrebam članov.

V bodoče načrtujemo več osebnih stikov s člani, zlasti obiskov na domu, organiziranje dejavnosti, ki so oz. bodo članom še dostopne, predvsem so to obiski kulturnih prireditev, lažje rekreacijske aktivnosti, družabna srečanja, medsebojna pomoč in sodelovanje članov, skrb za ohranjanje zdravja z zagotavljanjem potrebnih kapacitet in sofinanciranje koriščenja zdraviliških in terapevtskih programov. Ves čas pa člane tudi informiramo, ter jim svetujemo pri uveljavljanju pravic oz. možnosti, ki jih omogoča država s svojimi predpisi.

Adolf Videnšek

OBVESTILO O 9. SREČANJU VOJNIH INVALIDOV IN NJIHOVIH SVOJCEV

V športni dvorani Športnega centra Hit v Šempetru pri Gorici bo 31. maja 2008 9. srečanje vojnih invalidov in njihovih svojcev, ki ga organizira Zveza društev vojnih invalidov Slovenije.

Srečanje bo posvečeno 65. obletnici Goriške fronte, 65. obletnici ustanavljanja prekomorskih brigad in 65. letnici kapitulacije Italije. Prve štiri prekomorske brigade so nastale v Italiji ob koncu leta 1943 po njeni kapitulaciji.

Srečanje bo posvečeno tudi kočevskemu zboru odposlancev slovenskega naroda, ki je potekal v Kočevju med 1. in 3. oktobrom 1943, v Sokolskem, sedaj Šeškovem domu, pod geslom »Narod si bo pisal sodbo sam.« Leta 1943 se je tam zbralo 572 neposredno izvoljenih in 78 delegiranih predstavnikov osvobodilne fronte. Kočevski zbor, kot mu na kratko rečemo, je izvolil 120-članski Slovenski narodnoosvobodilni odbor za najvišji organ v Sloveniji, 10-člansko predsedstvo in 40-člansko delegacijo za II. zasedanje AVNOJ-a. Zbor je sprejel sklep o priključitvi Primorske Sloveniji in se zavzel za nadaljnji boj proti okupatorju in domačim izdajalcem tudi po kapitulaciji Italije.

Kočevski zbor odposlancev slovenskega naroda je bil prvi izvoljeni parlament v slovenski zgodovini in temelj slovenske državnosti.

DRUŠTVO VOJNIH INVALIDOV ZASAVJE

Društvo vojnih invalidov Zasavje je bilo pod imenom Društvo vojnih invalidov Trbovlje ustanovljeno 28. junija 1996. Prvi predsednik je bil Alojz Kos. Društvo se je reorganiziralo leta 1997 in sedež preselilo v Hrastnik. Prvi predsednik je postal Alojz Funkelj, od decembra 1999 pa ga vodi Zvone Tahirovič. Sedež društva je bil leta 2005 iz Hrastnika ponovno preseljen v Trbovlje.

Društvo pokriva vse tri zasavske občine: Zagorje, Trbovlje in Hrastnik. Imamo 229 članov, od tega jih je 56 članov s statusom vojnega invalida, 64 družinskih upravičencev, 2 civilna invalida in 107 drugih članov.

Od leta 1997 smo si prostore delili z delovnimi invalidi v Hrastniku, leta 2005 pa nam je občina Trbovlje omogočila najem prostorov, ki so lažje dostopni invalidom. Dva prostora od štirih, ki jih imamo v najemu, sta namenjena delovanju društva. V tretjem smo uredili klubsko sobo, kjer lahko naši člani igrajo pikado, kartajo, počivajo na masažnem stolu ali pa se preprosto pogovarjajo. V četrtem prostoru smo postavili prikaz vhoda v rudnik in za člane uredili vinoteko.

Zaradi lažjega delovanja je društvo organizirano v tri sekcije, ki delujejo na območju Zasavja. Vsaka sekcija ima svoje poverjenike, ki obiskujejo člane.

Društvo izvaja pet posebnih socialnih programov:

OHRANJEVANJE ZDRAVJA VOJNIH INVALIDOV V NARAVNIH IN KLIMATSKIH ZDRAVILIŠČIH Z DVEMA TERAPIJAMA

Namen programa je lajšati težave invalidov, ki potrebujejo tako pomoč, pa je ne morejo dobiti na podlagi drugih

pravic. Zaradi omejenih sredstev lahko pomagamo le petim članom na leto. O višini pomoči odloča socialno-zdravstvena komisija, ki prouči vloge članov in s pomočjo pravilnika dodeli vsoto pomoči. Lani smo vpeljali enkrat tedensko poletno kopanje na morju. Ker je odziv članov zelo dober, bomo s tem nadaljevali tudi v letošnjem letu. Zato vsi, ki bi se radi kopali v morju, vabljeni. Društvo že peto leto zapored organizira 10-dnevno letovanje na morju. Štirikrat smo letovali na otoku Rabu, letos pa bomo organizirali letovanje v Karlobagu. **Vse, ki bi želeli z nami, vabimo k prijavi, saj jih že zbiramo.**

INTEGRACIJA TEŽKIH IN SOCIALNO OGROŽENIH IN SOCIALNO IZKLJUČENIH VOJNIH INVALIDOV V KULTURNO IN DRUŽBENO ŽIVLJENJE

Ker je v društvu veliko ovdovelih članov ali članov, ki živijo sami, je osamljenost pogost pojav. Zato se v društvu trudimo organizirati čim več srečanj, izletov in ogledov zanimivosti po Sloveniji. Vsako leto organiziramo tri do štiri izlete. Letos si bomo aprila ogledali Koroško, maja pa se bomo udeležili Srečanja vojnih invalidov Slovenije v Novi gorici. V poletnih mesecih bomo odšli na Gorenjsko, za konec pa si bomo ogledali znamenitosti Prekmurja. Vedno radi prisluhnemo članom, organiziramo izlete v kraje, ki si jih želijo ogledati. Zelo radi si v Ljubljani ogledamo prireditve Samo en cvet.

KONKRETNA IN NEPOSREDNA NEGA TER FIZIČNA POMOČ NA DOMU IN POSEBNA POMOČ S TEHNIČNIMI PRIPOMOČKI, OBNOVA BIVALNIH PROSTOROV IN POMOČ VOJNIM INVALIDOM V TEŽKIH SOCIALNIH IN ZDRAVSTVENIH TEŽAVAH

Ta dva programa sta bolj socialna in jih člani pogosteje koristijo. Največ vlog se nanaša na pomoč pri plačevanju osnovnih potreb (ogrevanje, elektrika...), saj jih zaradi premajhnih dohodkov ne morejo plačevati. Vedno pogosteje pa opažamo, da so nekateri člani preponosni, da bi prosili pomoč, saj se jim zdi samoumevno, da jih bo tajnica poklicala in jih vprašala, če kaj potrebujejo. Lani smo pomagali štirim članom.

OHRANJEVANJE PSIHO-FIZIČNE KONDICIJE VOJNIH INVALIDOV Z REKREACIJO

Članom omogočamo različne oblike gibanja in rekreiranja. Ukvarjajo se s športi, ki so primerni njihovim letom, med njimi so streljanje z zračno puško, športni ribolov, balinanje, kegljanje, pikado, plavanje... Igranje pikada jim omogočamo tudi v društvu, saj imamo primerno opremo. Društvo ima tudi pogodbo z Zdraviliščem Laško, kjer se lahko člani udeležujejo rekreativnega plavanja v bazenih z vodeno telovadbo.

POSEBNA INFORMATIVNA DEJAVNOST VOJNIH INVALIDOV

Enkrat letno izdamo Informativni bilten Zasavje, s katerim članom predstavimo programe, tako da se lažje

Predsednik društva vojnih invalidov Zasavje Zvone Tahirovič med delom v pisarni društva.

odločijo, kaj jih zanima. Izlete in ostale dejavnosti tudi posnamemo in fotografiramo. Člani si lahko dokumentacijo naših aktivnosti tako ogledajo tudi na zgoščenkah.

KLUBSKE AKTIVNOSTI

Ta program so dodali lani, v okviru njega pa naše članice že dobro leto ustvarjajo ročna dela in druge umetniške izdelke. Skupina članic se imenuje »Nagelj« in se ukvarja s kvačkanjem, pletenjem, risanjem na steklo, šivanjem gobelinov... V letošnjem letu so prvič razstavljale v Ljubljani na povabilo predsednika DVI Ljubljana Toneta Orožima. Za povabilo se še enkrat najlepše zahvaljujemo.

Vsako leto se udeležimo srečanja vojnih invalidov Slovenije, sodelujemo z drugimi društvi na izletih, proslavah in športnih tekmovanjih. Zelo dobro sodelujemo z društvom Domžale, Gorenjske Kranj, Nove Gorice, Ljubljane in Ptuja.

Pri svojih aktivnostih sodelujemo z Rdečim križem v vseh treh občinah, s strelskim društvom Trbovlje, z veteranskim društvom Sever Zasavje, delovnimi invalidi Hrastnik ter z organizacijo ZZB.

Sedež društva je v Trbovljah, na Ulici 1. junija 4, telefon: 03 56 30 549, fax: 03 56 30 550, elektronska pošta: drustvo.v.i.z@siol.net.

Prostori Društva vojnih invalidov Zasavje.

Uradne ure v društvu so ob ponedeljkih in sredah od 9.00 do 11.00 ure ali po dogovoru. Predsednik društva je Zvone Tahirovič, podpredsednika sta Žare Milič iz sekcije Hrastnik in Janez Pestotnik iz sekcije Zagorje, naša tajnica pa je Urška Holešek. **Vabimo vas, da nas obiščete!**

Zvone Tahirovič

POMAGAJTE OBLIKOVATI NASLOVNICO

Drage bralke in bralci!

Naša revija je v letih, kar izhaja, prerasla otroškost in se vsake tri mesece vrača v svoji utečeni podobi, ki se začneja z naslovnico na temo letnega časa in zaključí s križanko. K oblikovanju bi želeli povabiti tudi vas. Če radi fotografirate, imate pesniško žilico ali ste enigmatiki vas vabimo k sodelovanju.

Naslednja številka izide poleti, konec junija, zato je tema naslovne fotografije in verza poletje.

Vabimo vas, da v fotografiji ali kratkem verzu izrazite, kaj vam poletje pomeni, in nam rezultat vaše ustvarjalnosti posredujete do 5. junija 2008.

Naslovnico naslednje revije bomo opremili z vašo fotografijo in ji dodali poletni verz, ki ga bo posredovala pesniška duša med vami. Vse, ki ob reševanju križank in ugank uživate tako močno, da ste jih tudi sami že skušali sestavljati, pa vabimo, da njihovo težavnost preizkusite na svojih kolegih, članih in članicah CIV in VI, bralcih in bralkah Naših vezi.

Vabljeni k sodelovanju.

*Aleksandra K. Kovač
urednica Naših vezi*

ODŠLI SO

*Antoniye Flič, ki je 30 let vodil Društvo vojnih invalidov Pomurja.
Pogrešali ga bomo.*

ZAGNANOST

ZAGNANOST je resnično tisto nekaj, kar nas naredi velike, kar nas izvleče iz povprečnosti in vsakdanjosti, kar v nas zgradi MOČ. Žari in se blešči in ožari naše obraze, to je ZAGNANOST, načelo s katerim zapojemo in povlečemo druge, da zapojejo z nami.

ZAGNANOST ustvarja prijatelje, nasmeh in zaupanje. ZAGNANOST kliče svetu okoli nas – Imamo, kar potrebujemo. ZAGNANOST pove vsem ljudem, da je naše početje dobro, da je hiša, za katero delamo ravno prava za nas in da so stvari, ki jih imamo najboljše.

ZAGNANOST je navdih, ki nam pravi – Zbudite se in živite. ZAGNANOST položi pomlad v naš korak, pomlad v naša srca, lesket v naš pogled in prinese zaupanje v nas same in naše prijatelje.

ZAGNANOST spremeni utrujenega v delovnega, pesimista v optimista in postopača v tekača.

ZAGNANOST, če jo imamo, se moramo zanjo zahvaliti. Če je nimamo, bi morali zanjo prositi.

Na poljanah obotavljanja se belijo kosti premnogih milijonov tistih, ki so se na pragu zmage usedli, da bi počakali in čakajoč so umrli.

Med razmišljanjem sem prišel do zaključka, da je ZAGNANOST velikokrat umetno ustvarjena kategorija človekovega počutja. Zato sem to besed spremenil in vstavil - ZAGNANOST.

Ta je vsekakor človeška lastnost, ki se je ne da kar tako naučiti, pač pa jo imaš ali pa je nimaš.

Menim, da smo invalidi nedvomno kategorija ljudi, ki smo morda v večji ali manjši meri marsikaj v naši preteklosti naredili iz ZAGNANOSTI, ki pa nam počasi ugaša.

Morda pa lahko neka taka reminiscenca pomaga zbuditi uspavane leve in levine.

RAZMIŠLJANJE O SOCIALNI PRAVIČNOSTI

Imam težave pri razmišljanju o socialni pravičnosti, ko pa je toliko licemerstva in laži okoli nas. Mislim, da nam vsem manjka vizija. Vizija, o kateri nekateri kolegi trdijo, da je ta prava, za moje razumevanje ni vizija. Ta vizija se namreč izraža predvsem v materializmu, kaj nam nekdo dolguje, kaj so dobili drugi. Pri tem pa sami nikoli ne želimo pogledati v same sebe in si razumsko priznati, da se nam je življenje kljub vojnemu in vojaškemu trpljenju odvijalo in se še odvija kar precej zadovoljivo. Ne vem, nisem še dočakal pravega navdiha, kljub temu, da mislim, da sem bil v mojem dosedanjem življenju socialno čuteč človek.

V primerjavi s kolegi, civilnimi invalidi vojn ali bolje rečeno žrtvami vojnega nasilja sem dosedaj zapisal že veliko vsebin iz mojega življenja. Boli pa me, da ostali skrivajo te svoje izkušnje - ali pa morda le niso tako prizadeti, kot se kažejo, ali pa so morda še bolj.

Ko sem razmišljal o upravičenosti družbene pomoči, sem na medmrežju poiskal merila oziroma pogoje, pod katerimi naša država, ali če hočemo družba, »morda« priznava socialno stisko prosilcev za pomoč in jim zopet »morda« to pomoč tudi odobri. Na podlagi teh državnih meril sem sestavil precej milejšo simulacijo morebitnega vprašalnika, s katerim naj bi prosilci za pomoč (seveda denarno) utemeljili svoje socialno stanje. Naletel sem na kar nekaj pojasnil ali bolje pripomb, češ, pa kaj koga briga, če imam hišo ali še kaj

drugega, tega kar imam, mi ni dala družba, ampak sem to pridobil sam. Tako razmišljanje kaže na dno socialno ekonomskega razumevanja, kot da bi ljudje ustvarjali dodano vrednost iz zraka.

Sprašujem se, kako naprej do 150 let, kot vedno pravim. Ugotavljam, da naša generacija pričanja vedno bolj počivati in enostransko zahtevati. Kot da se v svojem življenju nismo naučili, da je življenje en sam daj-dam in so tombole na trikrat tri velika redkost.

Ne mislim se vdati in čakati na Godota.

Ostati na doseženem pomeni počasen potop v globine zapiranja vaze in pelje v pozabo. Res je, vsako leto nas je manj, pa vendar ali se bomo pokorili matematiki?

NE.

Predsednik Društva civilnih invalidov vojn Slovenije Ljubljana in pisec razmišljanj v Naših vezeh, Zdravko Zore.

Zdravko Zore

Zdravko Zore

DAN ŽENA: ENAKOPRAVNOSTI ŠE NISMO DOSEGLI

V društvu vojnih invalidov Ljubljana so med redkimi, ki se svetovnega dneva žena, 8. marca, spomnijo na način, ki mu pritiče. Zanje je to dan spomina na boj za enakopravnost žensk, in opomina, da cilja še nismo dosegli.

Tudi častna gostja, nekdanja politična aktivistka in županja Ljubljane med leti 1986 – 1990, je obžalovala, da v svojem nagovoru prisotnim članicam, ne more biti bolj optimistična. Spomnila je na začetek boja za ženske pravice, ki ga je s somišljenicami leta 1910 začela nemška socialistka Clara Zetkin. 8. marec je za praznik žena z resolucijo leta 1977 razglasila Organizacija združenih narodov. Kerševanova je spomnila, da je nekdanji generalni sekretar Butros Gali več let po sprejetju resolucije dejal, da je ta še vedno aktualna, saj je zatiranja žensk na vseh področjih njihovega življenja še vedno preveč. Tudi zato je praznik še vedno smiseln. *»Pravice žensk niso dar države, ampak so plod bojev in prizadevanj za enakopravnost,«* je dejala Nuša Kerševan, in v nadaljevanju odgovorila na vprašanja, kje smo bili, kje smo in kam gremo na področju enakopravnosti žensk v Sloveniji. Ženske so s socialistično ureditvijo veliko pridobile, pravzaprav večino pravic. Bile so enakopravne borke za svobodo, dobile so volilno pravico. Medtem ko si Evropska unija prizadeva odpraviti diskriminacijo, pa se v Sloveniji krepi podcenjevanje vseh prizadevanj, ki bi pomenila enake možnosti, in se ponovno pojavlja težnja *»postaviti ženske nazaj pred štedilnik, kamor spadajo«*, je dejala Kerševanova.

va. Praznik žena je postal zasramovana kategorija, ki jo nekateri označujejo za komunistično in totalitarno. Dan, ki bi moral biti dan spomina na dolgoletna prizadevanja za enakost, je tako v Sloveniji še vedno dan opomina, da je treba nadaljevati z odpravljanjem neenakosti na vseh področjih življenja, je zaključila Nuša Kerševan.

Na neenakost med spoloma opozarjajo tudi v uradu za enake možnosti. Številke kažejo, da ženske v gospodarstvu kljub povprečno višji izobrazbi le stežka pridejo do najvišjih položajev, poleg tega pa moški v Sloveniji za enako delo prejmejo skoraj 8 odstotkov višje plačilo kot ženske. Nezavidljiva je tudi politična zastopanost žensk, ki ne na državni ne na lokalni ravni ne dosega 40 odstotkov.

Prisotne je na nekoliko drugačen način kot navadno pozdravil predsednik DVILJ Anton Orožim, saj jim je ob čestitkah podaril pesem o prvi ljubezni. Tudi tokrat so kulturni program pripravili šolarji OŠ Vodmat in pevski zbor Kolinska, ki se jim je po pesmi Oj, Triglav moj dom pridružil predsednik nadzornega odbora DVILJ Stane Kotnik, ki je dejal: *»Ne le Triglav, vsa naša domovina je lepa.«* Kotnik je prisotnim interpretiral del Cankarjeve črtice Kurent in zaključil s citatom: *»Veseli ljudje bodo živeli tod, pesem bo njih jezik...«* in dodal, da je slovenski jezik, jezik praznika, petja in vriskanja.

Svečanost se je zaključila s prigrizkom, klepetom in pejem slovenskih pesmi.

Aleksandra K. Kovač

Predsednik DVILJ, Atena in Nuša Kerševan na proslavi ob svetovnem dnevu žena, 8. marcu.

ZBOR ČLANOV DRUŠTVA VOJNIH INVALIDOV ZASAVJE

Zbora članov, ki ga je 21. februarja sklical DVI Zasavje, se je udeležilo okoli 80 članov društva iz vseh treh zasavskih občin.

Člane, članice društva in goste, predsednika in tajnika ZDVIS Ivana Pivk in Vladimirja Pegana ter župana občine Hrastnik Mirana Jeriča je pozdravil predsednik DVI Zasavje Zvone Tahirovič. Pozdravil je tudi ostale goste: predsednika NOB Zagorje in NOB Hrastnik, predstavnika NOB iz Trbovelj Viktorja Marolta, predsednika Policijsko veteranskega društva »Sever Zasavje« Alojza Klančičarja, predsednika strelskega društva iz Trbovelj Jožeta Šviga ter delegacijo DVI Domžale.

Delegati so izvolili delovno predsedstvo, verifikacijsko komisijo in komisijo za sklepe, kar je omogočilo nemoten potek zbora.

Predsednik društva je poročal o delu društva za leto 2007 in med drugim povedal:

- Komisija za zdravstveno – socialne zadeve je na svoji seji podala predloge za pet članov, ki so koristili zdraviliške usluge, štirim članom pa smo pomagali z denarnimi sredstvi in z nakupom zdravstvenih pripomočkov.
- Nadzorni odbor je ob koncu leta pregledal finančno poslovanje in ni ugotovil nepravilnosti.
- Društvo je organiziralo tri izlete: Izlet v Belo krajno je bil organiziran tako za naše člane društva kot za vodilne v ostalih društvih po Sloveniji. Drugi izlet nas je popeljal na mariborsko Pohorje, kjer smo imeli tudi srečanje vseh društev vojni invalidov Slovenije. Jeseni smo si ogledali Krško in Brestanico z okolico.

- Tudi na rekreacijo nismo pozabili. Strelci trenirajo vse leto in so svoje znanje pokazali v Solkanu ter na kvalifikacijskem tekmovanju v Hrastniku. Udeležili smo se tudi kvalifikacijskih tekmovanj v kegljanju v Celju, balinanju v Ljubljani in tekmovanja v pikadu v Hrastniku. Sodelovali smo na majskih igrah v Mariboru, kjer smo tekmovali v streljanju z zračno puško, balinanju, kegljanju in v pikadu. V poletnih mesecih smo ob torkih organizirali enodnevno kopanje na morju.

Zbor članov je na svoji seji sprejel tudi program dela in finančni načrt za leto 2008 in potrdil zaključni račun za leto 2007.

Delovni predsednik Žare Milič se je na koncu vsem skupaj zahvalil za udeležbo in sodelovanje na zboru članov in nas povabil k prigrizku in druženju.

Urška Holeček

GORENJCI SKRBIJO ZA ZDRAVJE

Društvo civilnih invalidov vojn Gorenjske v svojih programih namenja veliko pozornosti zdravju članov, predvsem v smislu ohranjanja zdravja, za kar pa je predpogoj, da poskrbimo za preventivne oblike delovanja na tem področju.

Tako društvo v skrbi za zdravje članov in v sklopu posebnega socialnega programa že vrsto let, v sodelovanju z območno enoto Rdečega križa, izvaja testiranje krvnega tlaka, sladkorja in holesterola. Testiranje izvajamo vsake tri mesece v prostorih našega društva. Obiščeta nas članici RK, ki ne le da izvajata testiranja, ampak se s člani tudi pogovorita o tem, kako ravnati v primeru povišanih vrednosti ali predlagata obisk pri zdravniku.

Testiranja so zelo dobro obiskana, obenem pa so še priložnost, da se člani srečajo, izmenjujejo izkušnje, se pogovorijo in družijo med seboj.

Vida Doles

Nekaj značilnih, starih zasavskih besed

AHTI	Pazi
AJNRIKAT	Iti v vojsko
ARAT	Pretepati
ANCUNG	Obleka
BEŠTEK	Jedilni pribor
BOŽJI ŽLAK	Bolezen
FRDINST CEGLC	Plačilni list
KOUTER	Odeja
KRIPL	Invalid
LUNA	Sto din
PIKAS	Jamska lopata
PRIFTOŠL	Denarnica
PRFRIGAN	Zvit

**Zbral in zapisal Milan Cerinšek,
posredoval DVI Zasavje.**

USTVARJALNOST, KI JI NI PARA

Dve skupini rožic, skupina Vrtnica Društva vojnih invalidov Ljubljana in skupna Nagelj Društva vojnih invalidov Zasavje sta svoja dela razstavili na slovesnosti ob 8. marcu, ki ga je za članice organiziral DVILJ.

Med mojstrovčinami so se našli prtički, torbe, pletenine, poslikane stekleničke, okrasni metulji, izrezljana, poslikana ali drugače okrašena nojeva in druga jajca, skodelice, cvetlični šopki iz papirja in drugih materialov, poslikane

vaze, kozarci in kelihi in še bi lahko naštevala. Izdelki so prave mojstrovine, ustvarjalnost in domiselnost članic, pa sta osupnili prisotne.

Majhen delček njihove ustvarjalnosti vam ponujamo na ogled.

A.K.K.

Foto: A.K.Kovač

POLDE TAVČAR: STEBER DVI SEVERNE PRIMORSKE

Polde Tavčar je preživel italijansko mobilizacijo, rusko fronto in svobodo dočakal kot partizan. Kot najstarejši od treh bratov se je rodil 27. Septembra 1922, v Orleku pri Sežani. Italijani so najprej v vojsko vpoklicali očeta, tri leta kasneje pa še 20-letnega Poldeta.

RUSKO ZIMO JE IZKUSIL NA LASTNI KOŽI

Do oktobra so bili že izurjeni za fronto in zaradi Mussolinijeve iluzije, da si bo s Hitlerjem delil Evropo, so Poldeta poslali na rusko fronto, kjer so Italijani skupaj z Nemci že doživljali hude poraze. V teku so bili težki boji za Stalingrad, ostra zima 1942/43 pa jih je zatekla ob Donu. Živo srebro je padlo tudi do minus 40 stopinj. Vojaki so se začeli umikati proti Gomelju, kamor so prispeli peš in na konjih po 1.200 km dolgi poti nepopisnih muk. Tam so jih naložili na vlak in, na veselje preživelih, po šestih mesecih so se vrnili v Italijo.

Po kapitulaciji Italije se je Polde vrnil domov in se takoj vključil v delo za NOB, decembra 1943 pa je odšel v partizane. Januarja 1944 je bil že prvič ranjen v noge, po

okrevanju pa so ga poslali na podoficirski tečaj. Postal je namestnik komandirja čete. Med opravljanjem vojaške dolžnosti so ga zajeli nemški vojaki, vendar mu je uspelo pobegniti in se vrniti v četo. Aprila 1944. je bil v bojih na Križni gori pri Colu ponovno hudo ranjen, tokrat v glavo. Do novembra se je zdravil v SVPB Pavla, nato ga je dr. Pavla, imenovala za komandirja Okrevališča št. 2 na Jagrščah.

Po vojni je med drugim služboval kot pomočnik načelnika vojnega odseka v Črnomlju in v Šoštanju. Polde je vseskozi aktiven na raznih področjih, zlasti pri Zvezi borcev za vrednote NOB, kjer je vrsto let delal v Območnem odboru in vodil krajevno organizacijo. Je med soustanovitelj Društva vojnih invalidov Severne Primorske, kjer je prevzel predsedovanje Novogoriški sekciji, ki jo je v kratkem času razvil v široko mrežo terenskih sodelavcev. Polde je eden najbolj zanesljivih stebrov Društva, neustruden snovalec idej in načrtov, ki naše Društvo uvrščajo med najboljša društva v Sloveniji.

Marijan Grosar

ZDRAV ŽIVLJENJSKI SLOG ZA KAKOVOST ŽIVLJENJA

Program rekreativnih aktivnosti ZDVIS v letu 2008

V današnjem času postaja celovito zdravje vse pomembnejša dobrina in za mnoge tudi vrednota ter pomembna sestavina kakovosti življenja. Vojni invalidi s svojimi specifičnostmi povzemamo sodobno opredelitev zdravja, ki vključuje telesno, duševno, čustveno, duhovno, socialno in družbeno zdravje.

Ko govorimo o rekreaciji, jo povezujemo s kakovostjo življenja posameznika in posameznih skupin v naši družbi. Rekreacijo opredeljujemo kot: *»kakovost življenja je človekova možnost izbrati in izvajati aktivnosti, ki mu dajejo upanje, izboljšajo motivacijo, oblikujejo gonilno silo in vizijo življenja, promovirajo zdravje in nudijo zadovoljstvo«*.

V naši zvezi gre za nov zagon na tem področju, za novo usmeritev in novo gibanje. To gibanje se nezadržno širi in vključuje vse tiste, ki sprejemajo temeljna načela zdravega življenjskega sloga in tako tudi živijo. To v bistvu predstavlja jedro kakovosti življenja, za katerega naj bi se zavzemal sleherni posameznik. Kot je dokazano, je zato potrebno določeno znanje, ustrezna stopnja ozaveščenosti in nenazadnje motivacija za udejanjanje vsega tistega,

kar človek verjame, da ohranja in krepi njegovo celovito zdravje in vzpostavlja njegovo duševno, čustveno, duhovno in družbeno ravnovesje.

Sledeč takemu razmišljanju v zvezi in društvih vojnih invalidov vsako leto pripravljamo vse bolj pestro ponudbo rekreativnih aktivnosti, v katere se lahko vključujejo vsi vojni invalidi in tudi drugi člani društev vojnih invalidov. V spodnji tabeli so navedene športno rekreativne prireditve, ki jih za letošnje leto organizira ZDVIS.

Za vse navedene prireditve bomo društvom pravočasno poslali razpise, prijavnice in ostalo potrebno dokumentacijo za pravočasno prijavo tekmovalcev. Vendar, kot je že v uvodu povedano, sleherni posameznik bi se moral zavzemati za kakovost življenja, ki mu ga nudi zdrav življenjski slog in zato pričakujemo, da bodo invalidi sami vzpodbujali vodstva društev k čim večjemu odzivu na rekreativnem področju.

Vasja Cimerman

NAČRT PRIREDITEV IN TEKMOVANJ ZDVIS V LETU 2008

PANOGA	IZVAJALEC	DATUM
Streljanje - serijsko z. orožje	Nova Gorica	29.marec
Balinanje	Ljubljana	12. april
Kegljanje	Murska Sobota	19. april
ŠPORTNE IGRE ZDVIS	Maribor	10. maj
Športni ribolov	Ptuj	17. maj
Pikado	Ljubljana	27. september
Hitropotezni šah (posamično)	Ljubljana	22. november

TERMINSKA RAZPOREDITEV ENOT ZA OHRANJEVANJE ZDRAVJA ZVEZE DRUŠTEV CIVILNIH INVALIDOV VOJN SLOVENIJE

APRIL – JUNIJ 2008

TERME ČATEŽ

ENOTA / TERMIN	ČATEŽ 61 P	ČATEŽ 182
01.-11. April	DCIV Primorske	DCIV Ljubljana
11.-21. April	DCIV Ljubljana	DCIV Primorske
21.-01. April /Maj	DCIV Celje	DCIV Novo mesto
01.-11. Maj	DCIV Ljubljana	DCIV Maribor
11.-21. Maj	DCIV Gorenjske	DCIV Ljubljana
21.-31. Maj	DCIV Novo mesto	DCIV Celje
01.-11. Junij	DCIV Primorske	DCIV Ljubljana
11.-21. Junij	DCIV Ljubljana	DCIV Primorske
21.-01. Junij/Julij	DCIV Maribor	DCIV Gorenjske

MORAVSKE TOPLICE – PREKMURSKA VAS

MESEC/TERMIN	APRIL	MAJ	JUNIJ
01. – 11.	DCIV Novo mesto	DCIV Gorenjske	DCIV Maribor
11. – 21.	DCIV Primorske	DCIV Primorske	DCIV Novo mesto
21.- 31.	DCIV Ljubljana	DCIV Celje	DCIV Ljubljana

ENOTE za ohranjanje zdravja v

- TERMAH OLIMJE (Atomske toplice)

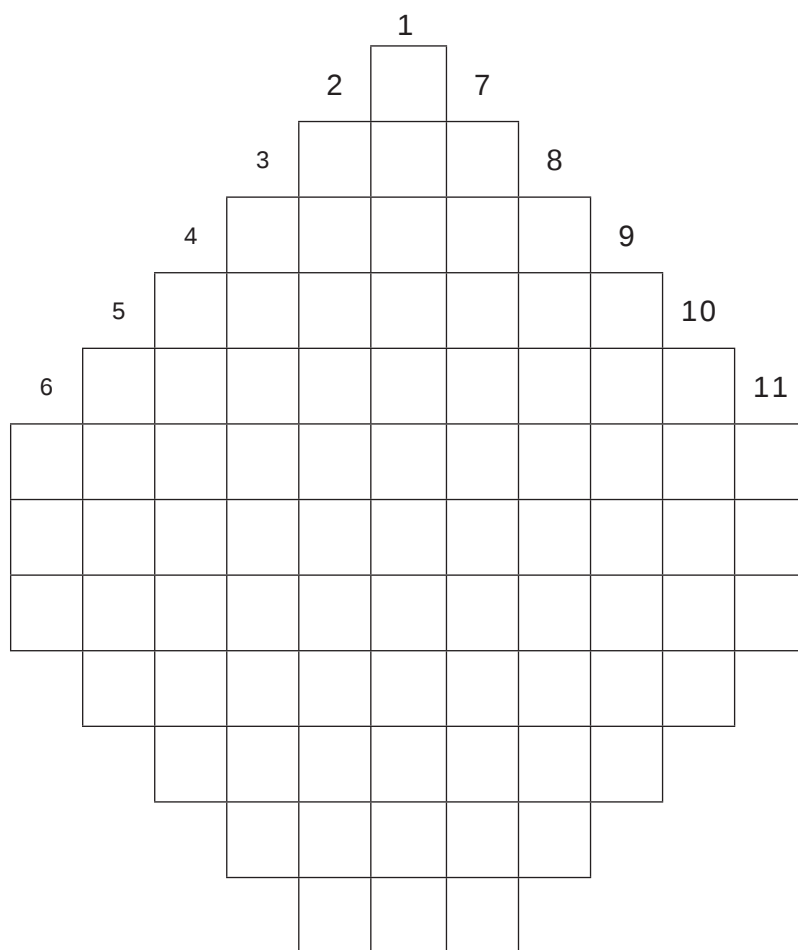
- ČERVARJU

- NEREZINAH **

je možno uporabljati od 01.05.2008 dalje. Za informacije o prostih terminih pokličite na ZDCIVS.

** Naselje Bučanje v Nerezinah je trenutno zaprto zaradi neurejenih razmerij s hrvaško zakonodajo. PSK, ki naselje vodi, pričakuje, da bodo zadeve uredili v čim krajšem času oz. najkasneje do začetka sezone.

NAGRADNA KRIŽANKA

Sestavil: Jože Romšak

SAMO NAVPIČNO:

1. nekdanja agrarna ustanova
2. značilna kraška reka
3. nekdanja politična pisarna
4. pridelovalec medu
5. posoda za prenos vode
6. kratka za klic na pomoč
7. pričakovani gost
8. vojaki na konjih
9. pismen dogovor
10. terme pri Brežicah
11. manjše naselje

Križanko rešite tako, da odgovore vpisujete navpično. Rešitev križanke je geslo sestavljeno iz enajstih črk brano vodoravno pod številko 6. Rešitev napišite na dopisnico in pošljite na naslov: Zveza vojnih invalidov Slovenije, Hacquetova 4, 1000 Ljubljana. Izžrebali bomo tri pravilne rešitve in nagrajencem poslali nagrade po pošti.

Nagrajenci iz prejšnje številke:

1. nagrada:

Franci ml. Ožir
Kostrivnica 50
3233 Kalobje

2. nagrada:

Ljudmila Žgavec
Godovič 83
5275 Godovič

3. nagrada

Daša Sterle
Levstikova 78
1000 Ljubljana

Nagrajencem čestitamo, nagrade bodo prejeli po pošti.